

tzetan igoyal harrapatuko dugu nonbait. Bestela, eseri eta irakurtzera. Zein animatzen da euskaratzera?

Alde handia dago urteburutik urteburura. 25 urte besterik ez da Bert Brecht hil zela, oroituko da oraindik jendea, baina Virgilio, irailaren 21ean, orain 2000 urte jaio zen. «*Arma virumque cano*» haiek desfrizatu behar izaten genizkiona.

Aurtengo urteburu kulturalik inportanteena, halere, irakurle maite-maite hori, eskuetan daukazun paperotan, honako hauxe duzu: Jainkoaren graziazko 1981. urte loriosoan da hogeitabost urte borobil JAKIN munduan jaio zela. ■ *Gabriel Noss.*

Eliza eta euskara

Duela gutxi entzuten nion Gipuzkoako elizbarrutiaren berri ongi dakien apaiz bati: «Euskara GURE AITA eta horrelako gauza batzu kantatzeko ari zaigu geratzen». Alegia, bataz beste jota, funtsezko gauzak erdaraz egiten dira gure Elizan, kupidarik gabe.

Nire eritzia ere hauxe da, argi eta garbi. Herri txiki xamarrak alde batera utziz gero, euskara oso baztertua dagoela iruditzen zait. Eta nahiago nuke mila bider okerrean banengo. Arazo larriarik baldin bada gure Elizan, hauxe da bat, dudarik gabe. Larria baino larriagoa, noski.

Apaiz berak esan zuen beste honelako zerbait ere: «Bizi-tzako galdera nagusiak euskaraz egin eta egosten dituztenak gero eta gutxiago dira gure artean». Bai, halaxe da tamalez. Baina nire kezka hau da: Ez al da Elizaren errua gauzak horrela gertatzen badira? Eta beste hau: Konturatzen al da Eliza zer dihoakion auzi honetan?

Horra hor arazoa, gordin asko planteaturik. Neure eritzia eman behar banu, hauxe esango nuke: ez dudala behar bezalako sentiberatasunik aurkitzen gure Elizan, auzi honi dagokionez. Eta sentiberatasunik ez dagoen tokian... jai dago.

Guzti honek argi erakusten duenez, gure Elizak ez du behar bezala planteatzen euskararen arazoa. Arazo, gure Elizaren praxia, arlo honetan, likidazionista da, nolabait esateko. Bestela esan, martxa honetan, euskara gero eta bitxiago eta arrotzago bihurtuko zaigu geure Elizan.

Azken finean, hemen planteatzen den arazoa ez da euskararena bakarrik, fedarena eta ebanjelizazioarena baizik. Zera esan nahi da: Eliza batek herri baten hizkuntza horrela tratatzen duenean, zernola ulertzen du bere ebanjelizazio-lana? Ala ebanjelioak ez du zerikusirik arazo honekin?

Eta aidean ukabilka ez ibiltzeko, gure arteko zenbait jokabide aipatu nahi nituzke. Esate baterako, Gotzaitegitik eta elizbarrutiko idazkaritzetatik etortzen diren idazki, eskutitz, agiri eta lanak gaztelaniaz eginak izaten dira lehenik eta gero batzutan euskaratuak (kasurik onenean). Ez dakit salbuespenen bat izango ote den, katekesi idazkaritzako zenbait gauzatxo aparte utziz gero. Bidezkoa al da jokabide hori? Horrela gbiltzan bitartean, nik uste, arazoa ez dugu sekula behar bezala planteatuko eta are gutxiago konponduko, horrela euskara mirabe eta menpeko sufrituia izango baita beti.

Gure arteko katekesiaren, liturgiaren eta oro har, pastoraltzaren ardura dutenak jabetzen al dira arazo honen sakontasunaz? Eta jabetzen badira, zein dira beren planteamendu eta egitamuak?

Noski, Eliza ez da zuzenean euskara irakasteko. Horrenbeste badakigu. Baina horretara jarriz gero, are gutxiago da Eliza Euskal Herrian euskara baztertzeko edota erdara irakatsi eta zabaltzeko. Esan nahi dut, Elizak erantzukizun berezia duela euskararekiko (euskara Euskal Herriaren arima delako, hain zuzen) eta horrenbestez bere pastoraltza-lana euskalduntzeko.

Ez naiz hasiko hemen Eliza Katolikoaren agiriak aipatzen. Balegoke eta badago pasarte aproposik gure argudioaren alde. Gaurkoz arazoa planteatu besterik ez dut egiten. Dударik gaube, auzi larri eta serio baten aurrean gaude. Eta auzi serioak garbitu egin behar dira lehenbaitlehen.

Dena den, pastoraltza-lana antolatzeko hainbeste egitarau, plangintza, bilera eta joan-etorri egiten den Eliza batean, ez dut uste bazterrean bertan behera uzteko arazoa denik. Nire ustez, puntu honetan Euskal Elizak ausardia eta argitasun gehiago erakutsi behar du.

Izan ere, politika baten edo interes ekonomikoen izenean euskara zokoratzea edo gutxiestea erraz ulertzen den gauza da, euskara ez baita errentagarria gaur-gaurkoz. Baina ebanjelioaren itzalean edo aitzakitan hori egitea, benetan jasanezina eta pairagaitza bihurtzen da.

Azkenaldi honetan, gure Eliza oso kezkatua azaldu da Euskal Herriko biolentzia dela eta. Baina ez nago batere seguru biolentzia guztiak behar bezala salatzen eta atakatzen ote dituen, batez ere bere barrukoak. Hemen darabilgun auziari gagozkiola, ez al da konturatzen Euskal Eliza nolako biolentzia ixila, baina etengabea eta gogorra ari den sortzen eta mantentzen bere barruan, euskararen erabilpena edo ez erabilpena dela medio?

Gauza bakarra eskatzen dut, umilki baina irmoki: KON-TZIENTZIA ETA SERIOTASUN GEHIAGO, MESEDEZ!!! Belarririk duenak entzun beza. ■ *Joxe Lizarralde.*